Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

16. juuli 2015*

Eelotsusetaotlus — Kaupade vaba liikumine — ELTL artiklid 34–36 — Samaväärse toimega meetmed — Direktiiv 94/11/EÜ — Artiklid 3 ja 5 — Ammendav ühtlustamine — Keeld takistada direktiivi 94/11 märgistamisnõuetele vastavate jalatsite turuleviimist — Siseriiklikud õigusaktid, mille järgi tuleb välisriigis toodetud toodete etiketil, millel on kasutatud itaaliakeelset sõna pelle, märkida päritoluriik — Vabasse ringlusse lastud tooted

Kohtuasjas C-95/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunale di Milano (Itaalia) 20. veebruari 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 27. veebruaril 2014, menetluses

Unione Nazionale Industria Conciaria (UNIC),

Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e Componenti (Uni.co.pel)

versus

FS Retail,

Luna Srl,

Gatsby Srl,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud A. Ó Caoimh, C. Toader (ettekandja), E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. jaanuari 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Unione Nazionale Industria Conciaria (UNIC), esindajad: *avvocato* G. Floridia, *avvocato* A. Tornato, *avvocato* M. Mussi, *avvocato* A. Fratini ja *avvocato* G. Geminiani,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

— Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e Componenti (Uni.co.pel), esindajad: *avvocato* G. Floridia, *avvocato* A. Tornato, *avvocato* M. Mussi, *avvocato* G. Geminiani ja *avvocato* A. Fratini,

— FS Retail, esindaja: *avvocato* M. Sapio,

— Luna Srl, esindajad: *avvocato* A. Cattel ja *avvocato* M. Concetti,

— Gatsby Srl, esindaja: *avvocato* A. Terenzi,

— Tšehhi valitsus, esindaja: M. Smolek,

— Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja J. Möller,

— Madalmaade valitsus, esindajad: M. Bulterman, B. Koopman ja H. Stergiou,

— Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, K. Sparrman, L. Swedenborg, E. Karlsson ja F. Sjövall,

— Euroopa Komisjon, esindajad: G. Gattinara ja G. Zavvos,

olles 23. aprilli 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada ELTL artikleid 34–36, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. märtsi 1994. aasta direktiivi 94/11/EÜ tarbijale müügiks ette nähtud jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 100, lk 37; ELT eriväljaanne 13/13, lk 173) artikleid 3–5 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, lk 1; edaspidi „liidu tolliseadustik”), artiklit 60.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille poolteks on ühelt poolt Itaalia tööstuse esindusorganisatsiooni kuuluv riiklik kutseliit Unione Nazionale Industria Conciaria (edaspidi „UNIC”), mis koondab ja esindab nahatööstuse valdkonna kõrgeima kvalifikatsiooniga ettevõtjaid, ja mittetulunduslik tarbijaühendus Unione Nazionale dei Consumatori di Prodotti in Pelle, Materie Concianti, Accessori e Componenti (edaspidi „Uni.co.pel”), mille eesmärgid on seotud ühiskondliku solidaarsusega, ning teiselt poolt Itaalia õiguse alusel asutatud äriühingud FS Retail, Luna Srl ja Gatsby Srl, ning vaidluse ese on selliste jalatsite viimine Itaalia turule, mille sisetallale on märgitud itaaliakeelne üldnimetus „pelle” (nahk) või „vera pelle” (ehtne nahk) ilma andmeteta toote päritoluriigi kohta.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiviga 98/48/EÜ (EÜT L 217, lk 18; ELT eriväljaanne 13/21, lk 8; edaspidi „direktiiv 98/34”), artikli 8 kohaselt peavad liikmesriigid põhimõtteliselt edastama Euroopa Komisjonile viivitamata kõik tehniliste

eeskirjade eelnõud, mida nad kavatsevad vastu võtta. Nad esitavad komisjonile ka põhjused, miks selliste tehniliste eeskirjade jõustamine on vajalik, kui neid põhjusi ei ole eelnõus juba selgitatud. Komisjon teatab liikmesriikidele viivitamata eelnõust ja kõikidest temale edastatud dokumentidest. Liikmesriigid edastavad tehniliste eeskirjade lõpliku teksti viivitamata komisjonile.

4 Vastavalt direktiivi artiklile 9 tuleb artikli 8 kohaselt edastatud tehniliste eeskirjade eelnõu vastuvõtmine lükata edasi kolme kuu võrra alates päevast, mil komisjon sai teabe tehniliste eeskirjade eelnõu kohta. Selles artiklis on lisaks ette nähtud, et see aeg pikeneb kuue kuuni, juhul kui komisjon või teine liikmesriik esitab üksikasjaliku arvamuse, mille kohaselt võib kavandatud meede põhjustada takistusi kaupade vabale liikumisele siseturul. Ooteaeg pikeneb 12 kuuni, kui komisjon teatab kolme kuu jooksul pärast teabe saamist oma kavatsusest teha ettepanek vastu võtta õigusakt selle tehnilise eeskirja eelnõuga samas küsimuses.

5 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), artiklis 24 on sätestatud:

„Kaupa, mille tootmine on toimunud rohkem kui ühes riigis, loetakse pärinevaks riigist, kus toimus selle viimane oluline majanduslikult põhjendatud töötlemine või toiming selleks seadmestatud ettevõttes, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetapp.”

6 Liidu tolliseadustikuga, mis jõustus 31. oktoobril 2013, tunnistati määrus nr 2913/92 kehtetuks. Seadustiku artiklit 60, mis on sisuliselt identne määruse nr 2913/92 artikliga 24, kohaldatakse seadustiku artikli 288 lõike 2 kohaselt siiski alles 1. maist 2016.

7 Direktiivi 94/11 põhjendustes 1–3, 5 ja 7 on märgitud:

„arvestades, et teatavates liikmesriikides on jalatsite märgistamist käsitlevaid määrusi, mille eesmärk on kaitsta ja teavitada üldsust ning tagada tööstuse õigustatud huvid;

selliste määruste erinevused võivad ühenduses tekitada kaubandustõkkeid, kahjustades sellega siseturu toimimist;

erinevatest süsteemidest tulenevate probleemide vältimiseks tuleks ühise jalatsite märgistamise süsteemi elemendid täpselt määratleda;

[…]

nii tarbijate kui jalatsitööstuse huvides on kehtestada süsteem, mis vähendaks pettuseohtu ja näitaks täpselt jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide laadi;

[…]

siseriiklike õigusaktide ühtlustamine on asjakohane viis vaba kaubanduse tõkete kõrvaldamiseks; liikmesriigid ei suuda üksi seda eesmärki rahuldaval viisil saavutada; käesoleva direktiiviga kehtestatakse ainult need nõuded, mis on möödapääsmatud nende toodete vabaks liikumiseks, mille suhtes teda kohaldatakse,

[…]”.

8 Direktiivi artikli 1 lõike 1 teises lõigus on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendavad „jalatsid” kõiki tallaga tooteid, mis on ette nähtud jala kaitsmiseks või katmiseks, kaasa arvatud I lisas nimetatud eraldi turustatavad osad.”

9 Direktiivi artikkel 2 sätestab:

„1. Ilma et see piiraks teiste vastavate ühenduse sätete kohaldamist, võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kõik turuleviidavad jalatsid vastavad käesolevas direktiivis esitatud märgistamisnõuetele.

2. Kui turule viiakse märgistamisnõudeid käsitlevatele sätetele mittevastavad jalatsid, võtab pädev liikmesriik asjakohaseid meetmeid oma siseriiklike õigusaktide kohaselt."

10 Direktiivi artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Ilma et see piiraks teiste vastavate ühenduse sätete kohaldamist, ei keela ega takista liikmesriigid käesoleva direktiivi märgistamisnõuetele vastavate jalatsite turuleviimist, kohaldades teatavat tüüpi jalatsite või üldiselt jalatsite märgistamist hõlmavaid ühtlustamata siseriiklikke sätteid."

11 Sama direktiivi artikkel 4 sätestab:

„1. Märgistus peab andma teavet I lisa kohaselt kindlaksmääratud materjali kohta, mida on vähemalt 80% pealse ning voodri ja sisetalla pinnal ja vähemalt 80% välistallast. Kui ühtki materjali ei ole vähemalt 80%, tuleks teavet anda kahe peamise jalatsi koostises kasutatud materjali kohta.

2. Teave antakse jalatsil. Tootja või tema ühenduses registreeritud volitatud esindaja võib valida kas piktogrammid või kirjaliku teabe vähemalt ühes või mitmes tarbijaliikmesriigi poolt asutamislepingu kohaselt kindlaksmääratud keeles, nagu on määratletud ja esitatud I lisas. Liikmesriigid tagavad oma siseriiklike sätetega, et tarbijaid teavitatakse küllaldaselt nende piktogrammide tähendusest, ja jälgivad, et sellised sätted ei tekita kaubandustõkkeid.

3. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab märgistus nõutava teabe kinnitamist vähemalt iga jalatsipaari ühele jalatsile. Seda võib teha trükkimise, liimimise või pressimise teel või külgekinnitatud märgise abil.

4. Märgistus peab olema nähtav, kindlalt kinnitatud ja ligipääsetav ja piktogrammide mõõtmed peavad olema küllalt suured, et nendel olevast teabest oleks kerge aru saada. Märgistus ei tohi tarbijat eksitada.

5. Tootja või tema ühenduses registreeritud volitatud esindaja vastutab märgise ja sellel oleva teabe eest. Kui tootja ega tema volitatud esindaja ei ole ühenduses registreeritud, on nimetatud kohustus isikul, kes esimesena jalatsid ühenduse turule viib. Vahendaja vastutab selle eest, et tema poolt müüdavatel jalatsitel on käesoleva direktiiviga ettenähtud asjakohane märgistus."

12 Direktiivi 94/11 artikkel 5 sätestab:

„Käesoleva direktiiviga ettenähtud teabele võib märgistuses vajaduse korral lisada täiendavat tekstiteavet. Artikli 3 kohaselt ei või liikmesriigid siiski keelata ega takistada käesoleva direktiivi nõuetele vastavate jalatsite turuleviimist."

Itaalia õigus

13 14. jaanuari 2013. aasta seaduse nr 8, millega kehtestatakse uued sätted terminite „cuoio", „pelle", „pelliccia" ja nende tuletiste või sünonüümide kasutamise kohta (*GURI* nr 25, 30.1.2013; edaspidi „seadus nr 8/2103") artikli 3 lõikes 2 on ette nähtud, et „tooteid, mis ei ole saadud eranditult loomade toornahast, mida on töödeldud nii, et säiliksid selle loomulikud omadused, ja igal juhul tooteid, mida ei ole artiklis 1 nimetatud, on keelatud müüa või muul viisil turule viia, kasutades termineid „cuoio" [nahk], „pelle" [ehtne nahk], „pelliccia" [karusnahk] ja nende tuletisi või sünonüüme nii omadus- kui ka

nimisõnadena, sh siis, kui need esinevad teiste sõnade ees- või järelliidetena või üldnimetustes „pellame” [nahk], „pelletteria” või „pellicceria” [nahast või karusnahast kaup] ja ka siis, kui need on itaalia keelest muusse keelde tõlgitud.” Toodetele, mis on saadud nimetatud itaaliakeelseid termineid kasutavates riikides töötlemise teel, on kohustuslik märkida nende päritoluriik.

14 Selline siseriiklik õigusnorm seab ümberlükkamatu eelduse, et kui turustada itaaliakeelsete tähistega tooteid, mis on muust kui Itaalia nahast, võrdub see tarbija eksitamisega.

15 Seadus nr 8/2013 ei tee mingit vahet kolmandates riikides toodetud kaubal ja mõnes teises liidu liikmesriigis kui Itaalia seaduslikult toodetud või turule viidud kaubal.

16 Seaduse artikli 4 kohaselt määratakse selles ette nähtud turustamiskeelu rikkumise eest halduskaristus vahemikus 10 000–50 000 eurot ning asjaomane kaup konfiskeeritakse.

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimused

17 UNIC ja Uni.co.pel palusid ajutiste meetmete kohaldamise taotluses, mis saabus eelotsusetaotluse esitanud kohtusse 27. septembril 2013, võtta kiireloomulisi ajutisi meetmeid põhikohtuasja kostjate suhtes.

18 Põhikohtuasja hagejad heidavad kostjatele ette, et need turustavad seadust nr 8/2013 rikkudes Itaalia territooriumil jalatseid, mille sisetallale on märgitud itaaliakeelne üldnimetus „pelle” (nahk) või „vera pelle” (ehtne nahk) ilma mingite andmeteta toote päritoluriigi kohta. See eksitab üldsust naha päritolu osas, kuna kaubale kinnitatud Itaalia kaubamärgi tõttu jääb ekslik mulje, et nahk on Itaaliast pärit. Peale selle annab sisetallal olev märgistus „pelle” või „vera pelle” vääralt mõista, et nii kogu toode kui ka selle nahkosad on Itaaliast, kuigi need seda ei ole.

19 Seetõttu palusid hagejad eelotsusetaotluse esitanud kohtul keelata põhikohtuasja kostjatel selliste jalatsite viimine Itaalia turule, kui neil puudub märkus kasutatud naha päritoluriigi kohta. Nad paluvad lisada sellele korraldusele ka sunniraha maksmise kohustuse.

20 Eelotsusetaotlusest nähtub, et osa selle kohtu menetluse esemeks olevaid jalatseid on toodetud kolmandates riikides, näiteks Hiina, nagu on näidatud välistallale kinnitatud plastetiketil. Põhikohtuasja hagejate väitel ei vasta see tähistus siiski seaduse nr 8/2013 nõuetele, kuna see ei anna teavet naha kui jalatsi osise, vaid terve jalatsi päritolu kohta. Seetõttu võivad sisetallale märgitud sõnad „vera pelle” jätta tarbijale mulje, et kuigi need jalatsid on toodetud välisriigis, on nad valmistatud Itaaliast pärit nahast. Teiste jalatsite puhul on seevastu vaieldav, kas neis kasutatud nahk on pärit Euroopast või väljastpoolt Euroopat.

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kaalub kõigepealt kohtuotsust Eggers (13/78, EU:C:1978:182, punkt 25) silmas pidades, kas seaduse nr 8/2013 kõnealused sätted võivad olla koguseliste piirangutega samaväärse toimega meetmed, mis on liidu õigusega vastuolus, kuna kvaliteedieeldus, mis on seotud sellega, et kogu tootmisprotsess või osa sellest leiab aset liikmesriigi territooriumil, mis juba iseenesest piirab tootmisprotsessi, mis toimub tervenisti või osaliselt teistes liikmesriikides, või muudab selle ebasoodsamaks, on ühtse turuga kokkusobimatu.

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekib lisaks küsimus, kas sellised siseriiklikud õigusnormid on liidu õigusega vastuolus üksnes siis, kui need puudutavad nahktooteid, mida on seaduslikult töödeldud või turule viidud teistes liikmesriikides, või ka siis, kui need puudutavad nahktooteid, mis on töötlemise teel saadud välisriikides ja mida ei ole veel liidus seaduslikult turule viidud.

23 Seejärel esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimuse, kas seaduse nr 8/2013 artiklis 3, mis keelab selliste jalatsite turule viimise, mis vastavad direktiivis 94/11 sätestatud märgistamisnõuetele, sisaldub päritolu märkimise kohustus, mis on vastuolus sama direktiivi artikliga 5.

24 Lõpuks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas põhikohtuasjas kõne all olevad liikmesriigi õigusnormid võivad olla vastuolus ka liidu tolliseadustikuga ja reegliga, mille kohaselt kaupa, mille tootmine on toimunud rohkem kui ühes riigis, loetakse pärinevaks riigist, kus toimus selle viimane oluline töötlemine või toiming.

25 Neil asjaoludel otsustas Tribunale di Milano menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas siis, kui ELTL artikleid 34, 35 ja 36 õigesti tõlgendada, keelavad need kohaldada toodete suhtes, mis on valmistatud teistes Euroopa Liidu liikmesriikides seaduslikult töödeldud või seaduslikult turule viidud nahast, seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2 – mis seab kohustuse märkida itaaliakeelset tähist „pelle” kasutavates välisriikides töötlemise teel saadud toodetele päritoluriik –, käsitades seda seadust kui koguselise piiranguga samaväärse toimega meedet, mis on ELTL artikli 34 kohaselt keelatud ja mida ELTL artikkel 36 ei õigusta?

2. Kas siis, kui ELTL artikleid 34, 35 ja 36 õigesti tõlgendada, keelavad need kohaldada toodete suhtes, mis on valmistatud Euroopa Liidu välistes riikides töödeldud nahast ja mida ei ole veel liidus seaduslikult turule viidud, seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2 – mis seab kohustuse märkida itaaliakeelset tähist „pelle” kasutavates välisriikides töötlemise teel saadud toodetele päritoluriik –, käsitades seda seadust kui koguselise piiranguga samaväärse toimega meedet, mis on ELTL artikli 34 kohaselt keelatud ja mida ELTL artikkel 36 ei õigusta?

3. Kas siis, kui direktiivi 94/11 artikleid 3 ja 5 õigesti tõlgendada, keelavad need kohaldada toodete suhtes, mis on valmistatud teistes Euroopa Liidu liikmesriikides seaduslikult töödeldud või seaduslikult turule viidud nahast, seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2, mis seab kohustuse märkida itaaliakeelset tähist „pelle” kasutavates välisriikides töötlemise teel saadud toodetele päritoluriik?

4. Kas siis, kui direktiivi 94/11 artikleid 3 ja 5 õigesti tõlgendada, keelavad need kohaldada toodete suhtes, mis on valmistatud Euroopa Liidu välistes riikides töödeldud nahast ja mida ei ole veel liidus seaduslikult turule viidud, seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2, mis seab kohustuse märkida itaaliakeelset tähist „pelle” kasutavates välisriikides töötlemise teel saadud toodetele päritoluriik?

5. Kas siis, kui määruse nr 952/2013 artiklit 60 õigesti tõlgendada, keelab see kohaldada toodete suhtes, mis on valmistatud teistes Euroopa Liidu liikmesriikides seaduslikult töödeldud nahast või mis pole veel liidus seaduslikult turule viidud, seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2, mis seab kohustuse märkida itaaliakeelset tähist „pelle” kasutavates välisriikides töötlemise teel saadud toodetele päritoluriik?

6. Kas siis, kui määruse nr 952/2013 artiklit 60 õigesti tõlgendada, keelab see kohaldada toodete suhtes, mis on valmistatud Euroopa Liidu välistes riikides töödeldud nahast ja mida pole veel liidus seaduslikult turule viidud, seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2 – mis seab kohustuse märkida itaaliakeelset tähist „pelle” kasutavates välisriikides töötlemise teel saadud toodetele päritoluriik?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Direktiiv 98/34

26 Kõigepealt tuleb märkida, et Euroopa Komisjon leiab, et seaduse nr 8/2013 sätted ei ole kohaldatavad, kuna need on vastu võetud direktiivi 98/34 artiklis 9 sätestatud kolmekuulist ooteaega rikkudes.

27 Komisjon kinnitab, et teda teavitati seadusest nr 8/2013 29. novembril 2012 ning et ta teatas vastavalt direktiivi 98/34 artikli 9 lõikele 1, et selle seaduse vastuvõtmine tuleb edasi lükata 1. maini 2013. Seda sätet ilmselgelt rikkudes võeti seadus nr 8/2013 vastu 14. jaanuaril 2013 ja see jõustus 14. veebruaril 2013.

28 Kohtuistungil kinnitasid UNIC ja Uni.co.pel komisjoni esitatud andmeid ning lisasid, et Itaalia ametiasutused on võtnud meetmeid direktiivi 98/34 imperatiivsete sätete rikkumise kõrvaldamiseks, tunnistades seaduse nr 8/2013 30. oktoobri 2014. aasta seaduse nr 161 artikli 26 alusel kehtetuks. Selle kehtetuks tunnistamise seaduse kohaselt tuleb 12 kuu jooksul võtta selles valdkonnas vastu uued õigusnormid ja järgida seejuures direktiivis 98/34 sätestatud tehniliste eeskirjade edastamise kohustust.

29 Sellega seoses on oluline meenutada, et tehnilist eeskirja ei saa kohaldada, kui seda ei ole direktiivi 98/34 artikli 8 lõike 1 kohaselt edastatud või kui juhul, kui see eeskiri on küll edastatud, võeti see vastu ja seda rakendati enne direktiivi artikli 9 lõikes 1 sätestatud kolmekuulise ooteaja möödumist (vt kohtuotsused CIA Security International, C-194/94, EU:C:19936:172, punktid 41, 44 ja 54, ning Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496, punkt 49).

30 Järelikult peab eelotsusetaotluse esitanud kohus põhikohtuasjas kontrollima, kas seadus nr 8/2013 jõustus direktiivi 98/34 artiklis 9 sätestatud ooteaega eirates. Jaatava vastuse korral on ooteaja järgimata jätmine menetlusnormi oluline rikkumine, mille tagajärjel ei ole kõnealune tehniline eeskiri rakendatav. Nagu kohtujuristki oma ettepaneku punktides 44–47 märkis, ei saa seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõiget 2 sellisel juhul kasutada üksikisikute vastu.

31 Lähtudes siiski eeldusest, et liidu õiguse tõlgendamist puudutavad küsimused, mis siseriiklik kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille täpsust Euroopa Kohus ei pea kontrollima, on asjakohased (kohtuotsus Melki ja Abdeli, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika), tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastata.

Esimene ja kolmas eelotsuse küsimus

32 Esimese ja kolmanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 34, 35 ja 36 ning direktiivi 94/11 artikleid 3 ja 5 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt on muu hulgas keelatud selliste jalatsite nahast osiste turuleviimine, mis on pärit mõnest teisest liikmesriigist või kolmandast riigist ja mis on viimasel juhul juba mõnes teises liikmesriigis või asjaomases liikmesriigis turule viidud, kui neil toodetel puudub päritolumärgistus.

33 Lähtudes sellest, et need kaks küsimust puudutavad nii esmase õiguse kui ka direktiivi 94/11 tõlgendamist, tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tuleb siseriiklikku meedet, mis puudutab liidu tasandil ühtlustatud valdkonda, hinnata lähtuvalt selle ühtlustamismeetme sätteist, mitte lähtuvalt esmase õiguse normidest (kohtuotsused Gysbrechts ja Santurel Inter, C-205/07, EU:C:2008:730, punkt 33, ning komisjon *vs*. Belgia, C-421/12, EU:C:2014:2064, punkt 63).

34 Seega tuleb kõigepealt kindlaks teha, kas direktiiviga, eelkõige selle artiklitega 3 ja 5 on valdkond ammendavalt ühtlustatud.

35 Selleks peab Euroopa Kohus nende sätete tõlgendamisel arvestama mitte üksnes nende sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa need sätted on (vt kohtuotsus Sneller, C-442/12, EU:C:2013:717, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 Direktiivi 94/11 põhjendustest 1–3 ja 7 tuleneb, et selle direktiivi eesmärk on määratleda täpselt ühise jalatsite märgistamise süsteemi elemendid, et vältida selles valdkonnas kehtivatest liikmesriikide erinevatest süsteemidest tulenevaid probleeme, mis võivad tekitada liidus kaubandustõkkeid. Liikmesriikide õigusaktide ühtlustamine on asjakohane viis vaba kaubanduse tõkete kõrvaldamiseks, kuna liikmesriigid ei suuda üksi seda eesmärki rahuldaval viisil saavutada.

37 Nagu kohtujuristki oma ettepaneku punktides 58 ja 59 märkis, nähtub direktiivi 94/11 artiklitest 1 ja 4 koostoimes I lisaga, et direktiiviga ei kehtestata jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamise osas mitte miinimumnõudeid, vaid ammendavad eeskirjad. Seega ei ole liikmesriikidel õigust kehtestada rangemaid nõudeid.

38 Liikmesriigid võivad direktiivi artikli 5 kohaselt küll lubada, et „käesoleva direktiiviga ette nähtud teabele" lisatakse „märgistuses vajaduse korral […] täiendavat tekstiteavet", kuid sellest hoolimata tuleneb sellest samast artiklist 5, et liikmesriigid ei või siiski „keelata ega takistada käesoleva direktiivi nõuetele vastavate jalatsite turuleviimist artikli 3 kohaselt".

39 Artiklite 3 ja 5 grammatilisest tõlgendusest ja direktiivi 94/11 eesmärke silmas pidades nähtub, et selle direktiiviga ühtlustatakse ammendavalt üksnes jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamise kohustuste sisu, mis, olles kord täidetud, keelavad liikmesriikidel takistada nende toodete turuleviimist.

40 Nendest kaalutlustest lähtuvalt tuleb põhikohtuasjas kõne all olevaid liikmesriigi õigusnorme, mis puudutavad selliste jalatsite nahast osiste märgistamist, mis on pärit mõnest teisest liikmesriigist või on juba liidu territooriumil vabasse ringlusse lastud, hinnata üksnes direktiivi 94/11 sätete, mitte aga esmase õiguse sätete alusel.

41 Mis puudutab teiseks direktiivi 94/11 alusel antavat hinnangut, siis tuleb meenutada, et liikmesriikide vahelise kaubanduse liberaliseerimise meetmed nagu direktiiv 94/11 kehtivad ühtmoodi nii liikmesriikidest pärit toodetele kui ka liidus vabas ringluses olevatele kolmandatest riikidest pärit toodetele. Sellega seoses on Euroopa Kohus kaupade vaba liikumise kohta liidus täpsustanud, et vabasse ringlusse lastud tooted on lõplikult ja täielikult võrdsustatud liikmesriikidest pärit toodetega (vt selle kohta kohtuotsus Tezi Textiel *vs*. komisjon, 59/84, EU:C:1986:102, punkt 26).

42 Direktiivi artikli 3 kohaselt „ei keela ega takista liikmesriigid käesoleva direktiivi märgistamisnõuetele vastavate jalatsite turuleviimist, kohaldades teatavat tüüpi jalatsite või üldiselt jalatsite märgistamist hõlmavaid ühtlustamata siseriiklikke sätteid".

43 Direktiivi 94/11 artikli 4 ja selle I lisa kohaselt peab taoliste toodete märgistus sisaldama üksnes andmeid tootmiseks kasutatud materjalide kohta (nahk, kaetud nahk, tekstiilmaterjal või muud materjalid). Kohustust märkida naha päritoluriik, nagu seda nõuavad põhikohtuasjas kõne all olevad õigusnormid, direktiivist seega ei tulene.

44 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on ELTL artikli 34 tõlgendamise osas juba otsustanud, et selliste päritolutähiste või märgistuste, nagu on kõne all põhikohtuasjas, eesmärk on anda tarbijale võimalus teha vahet kodumaiste ja imporditud toodete vahel ning lähtuda seega oma eelarvamustest välisriigist pärit toodete osas. Päritolutähistuse nõue ei raskenda siseturul mitte üksnes teistes liikmesriikides asjaomastes sektorites toodetud kauba turustamist liikmesriigis, vaid see pidurdab ka majanduslikku põimumist liidus, takistades niisuguse kauba müüki, mida liikmesriikide vahel töö jaotamise alusel toodetakse (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs*. Ühendkuningriik, 207/83, EU:C:1985:161, punkt 17).

45 Lisaks nähtub sama sätet puudutavast kohtupraktikast, et sellised keelenõuded, nagu on kehtestatud põhikohtuasjas kõne all olevate liikmesriigi õigusnormidega, kujutavad endast kaubandustõket liidus, kuna teistest liikmesriikidest pärit toodetele tuleb kanda teistsugune märgistus, millega kaasnevad täiendavad pakendamiskulud (kohtuotsus Colim, C-33/97, EU:C:1999:274, punkt 36).

46 Eeltoodud kaalutlustest lähtuvalt tuleb esimesele ja kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 94/11 artikleid 3 ja 5 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt on muu hulgas keelatud selliste jalatsite nahast osiste turuleviimine, mis on pärit mõnest teisest liikmesriigist või kolmandast riigist ja mis on viimasel juhul juba mõnes teises liikmesriigis või asjaomases liikmesriigis turule viidud, kui neil toodetel puudub päritolumärgistus.

Teine ja neljas küsimus

47 Teise ja neljanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 34, 35 ja 36 ning direktiivi 94/11 artikleid 3 ja 5 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt on muu hulgas keelatud selliste jalatsite nahast osiste turuleviimine, mis on pärit kolmandatest riikidest ja mida ei ole veel liidus seaduslikult turule viidud, kui neil toodetel puudub päritolumärgistus.

48 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul puudutavad need küsimused selliste jalatsite nahast osiseid, mis on pärit kolmandatest riikidest ja mida ei ole veel liidus, see tähendab ka Itaalias vabasse ringlusse lastud.

49 Sellega seoses tuleb esmalt meenutada, et vastavalt ELTL artiklile 28 on liikmesriikide vahel keelatud kehtestada impordi- ja ekspordimakse ja kõiki samaväärse toimega makse ning see keeld kehtib nii „liikmesriikidest pärit toodete” kui ka „kolmandatest riikidest toodud toodete suhtes, mis on liikmesriikides vabas ringluses”.

50 Vastavalt ELTL artiklile 29 loetakse kolmandast riigist toodud tooted liikmesriigis vabas ringluses olevaks, kui on täidetud impordiformaalsused ning tasutud tollimaksud või samaväärse toimega maksud, mida tuleb maksta selles liikmesriigis, ja kui selliseid tolli- või muid makse ei ole täielikult või osaliselt tagastatud.

51 Eelotsusetaotlusest ja liikmesriigi kohtu toimikust nähtub aga, et kõnealune kaup oli Itaalias turule viidud ning seega ELTL artikli 29 tähenduses juba liidu territooriumil vabasse ringlusse lastud.

52 Ühelt poolt tuleb küll rõhutada, et sellise kauba osas jääb kohaldatavaks punktides 32–46 antud Euroopa Kohtu vastus esimesele ja kolmandale küsimusele.

53 Kuna aga teine ja neljas küsimus on esitatud sõnaselgelt kauba kohta, mida ei ole liidu territooriumil veel vabasse ringlusse lastud, siis nähtub sellest teiselt poolt, et need küsimused on hüpoteetilised.

54 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohus võib keelduda vastamast eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele, kui on ilmselge, et taotletaval liidu õiguse tõlgendamisel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega või kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimustele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud (kohtuotsus Stark, C-293/10, EU:C:2011:355, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

55 Seega tuleb sedastada, et teine ja neljas küsimus on vastuvõetamatud.

Viies ja kuues küsimus

56 Viienda ja kuuenda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas liidu tolliseadustiku artiklit 60 tuleb tõlgendada nii, et põhikohtuasjas vaidlusalused liikmesriigi õigusnormid on sellega vastuolus.

57 Kõigepealt tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus palub tõlgendada liidu tolliseadustiku artiklit 60, kuid see artikkel jõustub alles 1. mail 2016. Seega tuleb tõlgendada määruse nr 2913/92 artiklit 24, mis kehtis põhikohtuasja asjaolude aset leidmise ajal ja mis on sisult identne artikliga 60.

58 Määruse nr 2913/92 artikli 24 kohaselt loetakse impordi- või eksporditollimaksude kehtestamisel „kaupa, mille tootmine on toimunud rohkem kui ühes riigis, […] pärinevaks riigist, kus toimus selle viimane oluline […] töötlemine või toiming”.

59 Sellest sättest tuleneb kauba päritolu ühtne mõiste, mis on hädavajalik tagamaks ühise tollitariifistiku ning kõigi teiste kauba importi ja eksporti puudutavate liidu ja liikmesriikide meetmete ühetaoline kohaldamine (vt selle kohta kohtuotsus Gesellschaft für Überseehandel, 49/76, EU:C:1977:9, punkt 5).

60 Sellest tuleneb esiteks, et see säte ei puuduta sellise teabe sisu, mis on suunatud tarbijatele jalatsite märgistamise elementide kaudu.

61 Teiseks tuleb sedastada, nagu märkis komisjon, et kuna seaduse nr 8/2013 artikli 3 lõige 2 ei näe ette ühtegi kriteeriumi, mille alusel saaks toote päritolu määratleda selle koha järgi, kus toimus „viimane oluline töötlemine või toiming” määruse nr 2913/92 artikli 24 tähenduses, siis ei nähtu eelotsusetaotlusest mingit seost artiklile 24 antava tõlgenduse ja põhikohtuasja lahendamise vahel.

62 Kuna Euroopa Kohtu vastus viiendale ja kuuendale küsimusele ei oma põhikohtuasja lahendamisel tähtsust, siis tuleb sedastada, et eespool käesoleva otsuse punktis 54 viidatud kohtupraktikat arvesse võttes on need küsimused vastuvõetamatud.

Kohtukulud

63 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. märtsi 1994. aasta direktiivi 94/11/EÜ tarbijale müügiks ette nähtud jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta artikleid 3 ja 5 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt on muu hulgas keelatud selliste jalatsite nahast osiste turuleviimine, mis on pärit mõnest teisest liikmesriigist või kolmandast riigist ja mis on viimasel juhul juba mõnes teises liikmesriigis või asjaomases liikmesriigis turule viidud, kui neil toodetel puudub päritolumärgistus.

Allkirjad